

MAGYAR-HOLLAND SZEMLE

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP

A „MAGYAR-HOLLAND TÁRSASÁG” HIVATALOS LAPJA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, VIII., ÜLLŐI-UT 4 SZ
TELEFONSZÁM: 38-4-90.

„Magyar-Holland Társaság” tagjai díjmentesen kapják.

Megjelenik havonta

A W. L. Brantz és a magyarok.

Csorba Béla, Holland-Indiában lakó honfitársunk, érdekes cikket írt az „Uj Magyarország”-ban A. W. L. Brantz úrról és batoei otthonáról, amely berendezésével s általában egész hangulatával arról a mély rokonszenvről és meleg szeretetről tanúskodik, amellyel Brantz úr és familiája Magyarország iránt viseltetik. Brantz úr évekig közöttünk élt Budapesten és az itt élő hollandusok körében nagy népszerűségnek örvendett s természetesen sok magyar ismerőse is barátsággal gondol vissza itt tartózkodásukra.

Alábbiakban közöljük Csorba Béla cikkének legérdekesebb részét:

Egyik délben, éppen mikor a trópuson elengedhetetlen délutáni pihenőmre készültem, a telefoncsengő riasztott fel. Egy itteni barátom kérdezte, hogy hajlandó vagyok-e egy töltött káposztás, paprikás csirkés, balatonvidéki és tokaji boros magyar vacsorát végigenni? Hogy ez a kérdés mit jelent magyar fülnek, azt csak az a magyar tudja megérteni, aki hónapok óta holland-jávai-kínai vegyes trópusi koszton tengődik és — mi tagadás —, többet gondol a hazai fehér asztal örömeire, mint arra, hogy mi történik odahaza a magas politikában a zöldasztal körül. Csak természetes, hogy feleletem kérdés volt:

— Mikor megyünk?

— Tíz perc múlva érted megyek. Csomagolj, háromnapos útról van szó.

Tíz perc múlva már autón ültem. Két kocsival öten mentünk jávai magyarok. Az úton csak annyit árultak el, hogy egy Budapestet járt holland családhoz megyünk, egy hegyvidéki kisvárosba, másfélórás útra. Telefonon hívták meg őket azzal, hogy okvetlenül vigyenek el engem és leányomat is.

Hatalmas iramban futott a két kis Ford, közben beleszaladtunk

egy trópusi záporba, öt lépésre sem lehetett látni az esőfüggönytől, de néhány perc múlva ezen is túl voltunk és hangos túlköléssel fordultunk be a hatalmas villa virágos udvarára. Az egyik veranda ajtajánál fogadott A. W. L. Brantz úr és felesége. Ötvenes, szürke, rövidrenyírt hajú, borotvált, naptól barna arcú, középmagas férfi, a felesége pedig olyan igazi háziasszonytípus, mosolygós, kövérkés pirosarcú asszony. A fogadtatás nagyon emlékeztetett arra, mint mikor az ember odahaza egy vidéki úricsaládhoz érkezik. A kedves képből még a „Kutya“ nevű kutya sem hiányzott. S amikor beljebb kerültünk, még teljesebb lett az illuzióm. Tulipános láda, mindenütt magyar himzések, szöttesek; kalotaszegi, mezőkövesdi színpompás, művészi dolgok. Magyaros iparművészeti tárgyak, a falakon budapesti, falusi uccát, tanyát, magyar tájakat ábrázoló képek, díszkulacsok. Egy kis ászokfás emelvényen magyaros faragású körtefa-hordó. Minden magyar itt, az óriási ebédlőteremben.

Megtudtam azután, hogy vendéglátó házigazdám, aki huncut mosolygással mulatott az én álmélkodásomon: Brantz Antal, a K. P. M. (Királyi Postahajó Társaság), a legnagyobb hollandiai hajósvállalat személyzeti osztályának volt a főnöke. A trópusi szolgálatban mindenkinek járó és kezdetben nyolc, majd hat évenkénti egy-egy éves európai szabadságát „összespórolta“ és 1931-ben, nyugalombavonulás előtt, egyszerre vette igénybe s három évre Európába utazott feleségével, leányával, vejével és két unokájával. Rövid hollandiai időzés után a fiatalok visszautaztak, Brantzék pedig európai körútra indultak, a programban benne volt egy háromhetes magyarországi tartózkodás is. Ők terveztek, de Budapest és a magyar levegő végzett; a három hétből két és fél esztendő lett. Brantzék annyira megszerették Magyarországot, Budapestet, a magyarokat, hogy a Szentföldre tett utazás kivételével, egész szabadságukat nálunk töltötték s azalatt vásárolták össze a sok magyar lakásdíszítő tárgyat, hogy idehaza Jáván is magyar levegőben élhessenek.

Azt, hogy évekig közöttünk élt, megszeretett bennünket s második hazájának tekinti Magyarországot, olyan természetes nyugodt hangon mondja, mintha másképpen nem is lehetne. Amikor a főváros szépségeiről beszél (szégyen, de jobban ismeri Budapestet, mint a legtöbb budapesti), a magyar vidéken szerzett benyomásait idézi fel beszélgetés közben, amikor az Alföld végtelen síkján felkelő vagy nyugvó napról, a legelő nyájokról, pásztorokról, barátságos faluk templomi csöndjéről, lakóik szívélyességéről, a vidéki városok különös egyéni bájáról, magas kultúrájáról, a Mátra, a

Bükk csodás panorámáiról, a Balaton felejthetetlen képéről s általában a magyar nép közvetlenségéről, szíves vendéglátásáról, intelligenciájáról szól, akkor a hangja megszínesedik s úgy lelkesedik, hogy a legfajmagyarabb magyar sem különben.

A pompás magyaros vacsorához természetesen még pompásabb magyar borok kerültek az asztalra, a gramofonon Berkes, Radics, Magyar bandája muzsikálta a legszebb régi magyar nótákat. Nem tagadom, a hangulat hamarosan emelkedett és hangos magyar nótaszó verte fel Batoe csendjét.

Másnap megnéztük a hatalmas 10 holdas kertet. A parkos udvar virágágyaiban a trópusi növények között, rezeda, árvácska, verbéna, muskátli (pelargónium), tubarózsa, lilium és a rózsák tucatnyi fajtája virít, a kertben pedig magyar kerti vetemények. Budapestről hozatja a magokat és mert Batoe ezer méternél magasabban fekszik, különösen az esős évszakban minden megterem.

Ahogy az idő melegedni kezdett, a hűvös szobában beszélgettünk. Csak úgy udvariasságból kérdeztem, hogy a nyugalom éveiben mivel tölti el az idejét, hiszen 55 esztendejéből bizvást letagadhatna tizenötöt, olyan jó erőben van.

— Hát kertészkedem, cikksorozatot írok úti élményeimről és főleg levelezek hollandiai és jávai barátaimmal.

Mosolyogva jegyeztem meg, hogy ez utóbbi gyenge elfoglaltság lehet.

— Ne higgye. Nagyon is sok a dolgom ezzel, mert én rendszeresen, tervszerűen levelezek, meghatározott céllal, hogy ne mondjam: üzletszerűleg.

Meg is mutatja a dolgozó szobáját. Hatalmas íróasztal, írógép, kartoték, nyilvántartások, levélmásolatok százai. Átfutok egy levelet és ámulva nézek erre a nyugodt hollandusra.

— Nagyon egyformák a levelek, — mondja — mindenkinek majdnem ugyanazokat írom, más-más szavakkal. Összes rokonaimnak, barátaimnak, ismerőseimnek meg akarom szerezni azt az örömet, hogy Budapestet és Magyarországot megismerhessék s levelekben hívom fel figyelmüket erre a gyönyörű országra s kedvet csinállok nekik, rábeszélem őket, hogy európai utazásuk alkalmával okvetlenül menjenek el Budapestre, nézzék meg Magyarországot, ismerkedjenek meg a magyarokkal. S hála Istennek, a munkám nem hiábavaló. Leveleimre már sokan odautaztak s hálások is a jó tanácsért, de még többen ígérték meg, hogy európai szabadságuk egy részét magyar földön töltik.

Ez az ember itt született Jáván, itt élt, itt dolgozott egy emberöltőn át, hollandi származású s most életcélja, hogy idegenforgalmi propagandát csináljon Magyarországnak.

Mennyit dohányoznak a hollandusok?

Egy legutóbb megjelent statisztika szerint évenként átlag 1.400 millió szivar fogy el Hollandiában 70 millió forint értékben. Azok, akik cigarettát szívnak, 3.900 millió darabot fogyasztanak el belőle 44 és fél millió forint értékben. Ezenkívül 12 millió kilogramm dohány fogy el s ezért 24 millió forintot fizetnek. Összesen tehát 138,500.000 forintot adnak ki a hollandusok dohányzásra évenként, ami körülbelül négyszáz millió pengőnek felel meg.

Rembrandt-világkiállítás Amsterdamban.

Az amsterdami Rijks-múzeum (Birodalmi-múzeum) a jövő évben ünnepi fennállásának félszázados jubileumát. Ebből az alkalomból nagyszabású Rembrandt világkiállítást rendeznek. Németországból, Amerikából, lengyel, angol és orosz képtárakból mintegy negyven festményt gyűjtenek össze Rembrandt legkiválóbb műveiből. Kiállításra kerül többek közt a híres németalföldi festő két legismertebb képe, a „Tékozló fiú visszatérése” és a „Danae”.

Felére csökkent a holland milliomosok száma.

Amsterdamból jelentik: A hollandi milliomosok száma az 1929—30. évi 1362-ről 1933—34-ben 668-ra esett, ami több mint 50 százalékos csökkenésnek felel meg. Az összes adóköteles magánvagyon Hollandiában 1933—34-ben 956 millió font értéket képviselt, az 1932—33-ban kimutatott 976 és az 1929—30-ban följegyzett 1305 millió fonthoz képest. 1929—30 óta tehát itt közel 350 millió font értékű hanyatlás állott be.

A Hollandi Nemzeti Bank értékállománya.

A Hollandi Nemzeti Bank (Nederlandsche Bank értékállománya április 1-én így alakult:

Arany	779,551.523
Ezüst	20,732.288
Belföldi váltók	22,085.992
Külföldi váltók	376.500
Kölcsönök	153,229.317
Előleg az államoknak	—
Értékpapírok	37,891.192
Különböző aktívák	6,112.246
Állami tartozás	16,996.491
Bankjegyforgalom	897,019.455
Állami betét	28,227.304
Magánbetét	72,525.659
Ércfölösleg	401,335.001
A bankban elhelyezett kincstári váltók	—